

<http://www.edicions.ub.edu/revistes/dialectologiaSP2024/documentos/1955.pdf>

Dialectologia. Special issue, 12 (2024), 309-342.

DOI: 10.1344/Dialectologia2024.2024.10

Isabel MOLINA MARTOS

University of Alcalá

isabel.molina@uah.es

ORCID: 0000-0002-7023-1555

SPANISH DIALECT CLASSIFICATIONS

Language-code: ISO-639-1 es; ISO 639-2 spa

Abstract

This paper presents an overview of the proposals for a dialect division of the Spanish language in Europe. Given the enormous number of studies published on this subject, rather than being exhaustive, the aim of paper is to present a selection of research that is representative of the main schools of thought in linguistics that underpin the classifications. After a brief review of the different proposals of the classic studies habitually cited in textbooks on Spanish dialectology, we centre on more recent approaches. The paper also comments on some studies that emphasise the perceptive dimension of languages and the application of this approach to dialect zoning, as well as works based on complex approaches to variation and their application for the same purposes. Dialectal research has also investigated the evolution of languages as a consequence of large waves of migration and the impact of urbanisation. This complex perspective situates traditional dialect areas in the continuum of linguistic change, evidenced by the processes of levelling and urbanisation that currently dominate the Spanish-speaking world. Finally, we point out the need to tackle geolectal variation from a dynamic approach, where dialects are abstract complex constructs undergoing a constant process of transformation that can be represented in dynamic linguistic atlases.

Keywords: dialect classification, ethnological classification, traditional dialectology, perceptual dialectology, dialectometry, Spanish language

CLASIFICACIONES DIALECTALES DEL ESPAÑOL

Resum

Aquest article presenta una visió general de les propostes per a una divisió dialectal de la llengua espanyola a Europa. Atès el nombre tan elevat d'estudis publicats sobre aquest tema, més que exhaustiu, l'objectiu del treball és presentar una selecció d'investigacions que siguin representatives de les principals escoles de pensament de la lingüística que sustenten les classificacions. Després d'un breu repàs de les diferents propostes dels estudis clàssics citats habitualment en els llibres de text de dialectologia espanyola, ens centrem en plantejaments més recents. L'article també comenta alguns estudis que posen l'accent en la dimensió perceptiva de les llengües i l'aplicació d'aquest enfocament a la zonificació dialectal, com també treballs basats en plantejaments complexos de la variació i la seva

aplicació per a les mateixes finalitats. La recerca dialectal també ha estudiat l'evolució de les llengües com a conseqüència de les grans onades migratòries i l'impacte de la urbanització. Aquesta perspectiva complexa situa les zones dialectals tradicionals en el contínuum del canvi lingüístic, evidenciat pels processos d'anivellament i urbanització que dominen actualment el món de parla castellana. Finalment, s'assenyala la necessitat d'abordar la variació geolectal des d'un enfocament dinàmic, on els dialectes són construccions abstractes complexes que experimenten un procés constant de transformació que es poden representar en atles lingüístics dinàmics.

Paraules clau: classificació dialectal, classificació etnològica, dialectologia tradicional, dialectologia perceptiva, dialectometria, llengua espanyola

CLASIFICACIÓN DIALECTAL DEL ESPAÑOL EUROPEO

Resumen

Este artículo presenta una visión panorámica de las propuestas de división dialectal del español limitándose al ámbito europeo. Dado el ingente número de estudios publicados sobre el tema, más que ser exhaustivos, el objetivo es presentar una selección de investigaciones representativas de las principales corrientes lingüísticas que sustentan las clasificaciones. Tras un breve repaso a las clasificaciones clásicas, habitualmente citadas en los manuales de dialectología española, nos centramos en algunos enfoques más recientes, como aquellos que ponen el énfasis en la dimensión perceptiva de las lenguas aplicada a la zonificación dialectal u otros basados en una visión compleja de la variación lingüística. La investigación dialectal también ha indagado en la evolución de las lenguas como consecuencia de las grandes oleadas migratorias y de su impacto en la urbanización. Esta perspectiva sitúa las áreas dialectales tradicionales en el continuum del cambio lingüístico, evidenciado en los procesos de nivelación y urbanización que dominan actualmente el mundo hispanohablante. Por último, se discute la necesidad de abordar la variación geolectal desde un enfoque dinámico, donde los dialectos son constructos abstractos complejos, en constante proceso de transformación, que pueden representarse en atlas lingüísticos dinámicos.

Palabras clave: clasificación de dialectos, clasificación etnológica, dialectología tradicional, dialectología perceptiva, dialecto